

Kuldintuxa zaldakuetshi mozhua ne kalta zuañgajienapanaldiamak

Meja ai kalta gauwane: Pábulduki Duwe Jesúja ají múldigaba guaxal gaxaneja jalde kaltaki gauwane. Akldé Pábuldu shaldaga miñkualdaldiamake “Aldumaxa zaldakuetshi kalta zuañgajienapanaldiamak” gaune tuakue.

Mekuetshi kalta gauwane: Pábulduja Duwe Jesú ipananeke Kuldintuxa ishjuizhaldekakue jalde kalta kakuzgauwane. Akldé Kuldintuxa shalda miñkualdaldiamake kasaklde Kuldintuxa zaldakuetshi tuakue.

Jinak ai kalta gauwane: Pábulduja axañga ezua kalta, 1 Kuldintuxa, kakuzgauñgueniki exa mokue kaxabizhá. Atshakna, kasaklde kaltak askuiñga izhogakue guiyaba kakbene nalgué, amak ajanashakí nukaga katú. Guñgueni Tituja Kuldintuxa kaxabizhguenik Pábuldu Masedoniaxa akldabixal neyatshak, ekue akldé janshibeñga ashekualdaté nogatuka akbeyá (2.12-13; 7.5-16). Naldatshak Pábulduja kejanalga noguakna jalde kalta, 2 Kuldintuxa, gauwane. Atshak bual na, kuíbuldu Kuldintuxa anuñka juldiú sanákueja “Pábulduki, Duwe Jesúja ají múldigaba guaxal gagazháne” nalda axakuashiñgaba ashekue. Ai naldagálde nuxa jian kakzukuazháldiamak jiaga jalde kalta kagakauwane.

Ji, ji shalda guashi jalde kalta gaune:

1. Kasak misha ji shalda kakbene (1.1-11)
2. Pábuldu ishkualdiñga, Duwe Jesúja naldiñga gaxane kakbene (1.12-7.16)
  - a. Pábuldu, aldéñ naldi sakí aklddeka (1.12-2.17)
  - b. Duweja ají múldigaba guaxal gaxanamak Pábuldu jiba atshiji izhuka (3.1-6.10)

- c. Exa zaldakue na mitsabé ishaldaldakue kagakuañneklde (6.11-7.16)
3. Duwe ipanane jika agajueshkakue agaxaunexaldiamak paldata juizhakuakue (8.1-9.15)
4. Mokue Duweja naldiñga gaxane kakbeji, ishkuane (10.1-12.21)
5. Aldiwe kakkbene (13.1-14)

Pábulduja Kuldintuxa zaldakuek mozhua ne kalta kakuzgaune

¹ Maiñ Duwe Jesú ipanamine Kuldintuxa[☆] mishjuizhaldekakuañ, tueñgui Akeya baxe zahauxa zaldakue Jateja ají giemi za aldaldaldiamak kezhgakuxanekuetshi juizhi kalta miñkuzgauwatokuge. Naski Pábulduk Jateja jañguanamak Asukuá Duwe Jesú Zunekualkajañki ají múldigaba guaxal nakaxanega nzhakú. Jalde miñgakauwatoxaldatshak, Timuteyu, Duwek nauwikaja nekldeja ekíga mimajañguxá ni mimakuák.

² Saldiñga netshi Jate Nauwijatega, Asukuá nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú na, atemajañ éegaba guañ mimajañgui, muldetua aldunaxa señgaba miñzukui shi mimezhokshí.

Jateki zuñgakuañneka

³ Saldiñga netshi Jate, aldéñga na nauwijí Sáñkalda Duwe Jesútshi Ajatega “zeñ nzhakldék” akbeji, akldé akzamakga akzukui kuizizhoshí. Nauwijatega na guañ zaldabatshi jate izhoshi na, zuñgakuañnegakue na nahauxatshi jate izhuka. ⁴ Ekí izhogakna, sakígaba jibañ tuwi guañkaldogéñ zuñgauneshi,

---

[☆] 1:1 1.1 Ajsh 18.1

zũṅakuañneka. Ekíki mieldekué jibañ tuwi akuatogéñ, aldéñ zũṅauneshi zũṅakuañnegamakbeñga, nasũñ zhinik kagakuañnekldazũnaka naldaldiamak. ⁵ Akze, Duwe Jesú zũxaitsha sha akuí, jibañ tunamakbeñga ají nekaldekuéki ekíga zũxaitsha zalda jibañ tuakualdixa. ☆ Ekibeñga na, amak jibañ tuañkaldogatshak, Duwetshi nekaldéñ zhinik na Ajateja atemajañ, zũxaitsha zalda zũṅauneshi, zũṅakuañneka nakldá. ⁶ Akze, nasũñ Duwe shalda miñmeyañkaldogatshak jibañ katuweñ zhinik Duwe mipanatshakna aldéñ minkualka. Ekí jibañ tuañkaldogatshak Jate zũṅakuañnegéñ zhinik na, nasũñ kabiñgakuañneka. Ekíki Duwe shalda jibañ zũṅgazukuatogamakbeñga miñgazukuatshak, nauwijanameñga abá naldakí miyabetaldiamak. ⁷ Akna ekí muldetua zũñkualdi minuka: “Nasũñ Duwe shalda jibañ zũṅgazukuamakga jibañ miñgazukuatshakna, Jateja abetakualdiamak zũṅakuañnegamakga, aldéñ naldiñga miñgakuañnexaldixa shakldá” zũñkué nakldá.

⁸ Gajakuañ, ekí miñkualdakue. Nasũñ Asia baxe kizhoguéñ, zũxaita zalda guiyaba zũnatsuñshiñgaba jie zũṅgazukuatshakna, abeté guashi kama zũñkaldaldaksá zalda zũñzegatshakna, “akldé izhogakualdixaga shakldá” zũñnegaksá zalda zũñzeklde. ☆ ⁹ Ekí zũñzeshi, “shua guakualdixa nakbatú” jañguapanañkalde. Jinake ekí jibañ zũñzegazhá. Nasũñgaba alduna ilshaldazũñsá guakualdini, Jateki shuane jiaga izhgaldakshaka niñkauwañki alduna ishakualdiamak. ¹⁰ Atshak “guiyaba zũnatsuñshi zũnakuaxaldixa shakldá” zũñnegatoguéñ Jateki zũnakuagazhaldiamak yo zũnakuanamakga, yo zũnakualdixa. Akna, Jate alduna ishiji, “zũnakuagazhaldiamak yo zũnakualga za izhoxaldixa

☆ 1:5 1.5 Mlk 8.34; Lk 9.23; Kls 1.24   ☆ 1:8 1.8 Ajsh 19.23-41; 1Kt 15.32

shakldá” kajañguxa. ¹¹ Ekí zũngaunexaldiamak maiñ jiaga zũngauneshiñga Jatek zũnakbeyatshakna. Ekí matshuwi naldi Jatek minazũnakbeyatshakna, aldéñ zhinik zũnakbeminamak zeñ zũnajañgui, zũngaunegatshakna, ai shaldaga matshuwi nekueja Jatek “zeñ nzhakldék” agabeyaldixa nakldá.

Kaxabizhal neyazháne

¹² Guatshak jalde shalda na zeñ zũñneka: Jate zũngauneshiñga, nasũñ saldiñga káguba juizhi kizhogatshak ishkaldaldakuamak, aldéñ zũnajañguamak jian kizhuka. Akldé giemiki maiñ na ekí zañga kizhogakna, “Jate najañguamak sha izhokú” aldunaxa zũñneka. Naldatshak jai kagik zaldakueja sakí muldetua ishkaldaldakue ishkué ajañguamak nuxa ekí izhogazháñkalde. Ne Jate éegaba guañ zũnajañguéñ zhinik na amak izhoxa zũngauneklde. ¹³ Jinake ekí miñmenazũnaka naldakí. Kalta miñgakauwañkaldukaki, zukuakshaminaka, muldetua miñgajienaldiamak miñgakauwañkaldogák. Akna “auxaga sha kagajienaldí” mimajañguge. ¹⁴ Kaigabeñki sakí atshiji kizhuka, me kaldé nauwa me nuxa miñgajienane naldatshak jiaga, auxaga miñgajienakuega ni mimajañgukú. Ekíki nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú mokue kagik nagatshak, maiñ shalda sekua kabiñshamakga, nauwishaldá sekua minazũñshaldiamak.

¹⁵ “Ekí minatualdixa shakldá” jañgui na, axañga miñkabizhaldikue jañguanuge. Ekíki mutshuizhañga aldunaldi mimakuiyakshi miñkabizhaldikuamak. ¹⁶ Axáñ misha, Masedoniaxa neñkugé exa miñkabizhi zũxaitaldikuenik jia, eni zhinik Juldeyaxa neñkugé mokue miñkabizhaldikue nakldekldane. Ekíki Juldeyaxa neyaldikuamak jiúñguldak ji nagajueshká

minagaunexaldiamak. ✨ ¹⁷ Ekí jañguanange nalgué jiaga, amak miñkabizha nakzegazháne shalda ɷnaski muldetua jañguagánga duldashikuge azhi Jate jañguagáldekue jana ezua atshaldikue guak gualdikuenik, jiak amak atshazhá gugé ska minajañgú?

¹⁸ Akze, Nauwijatejañki sakí atshaldixa guagamak za atshamakbeñga na, nas jiaga ji atshazhánaka atu-alga jiaga, “atshaldikue nzha” negazhúge. ¹⁹ Guatshak nas, Silbano, * Timuteyu na Jatetshi Asukuá Duwe Jesú zɷnekuane shalda miñmeñkalde. Duweki namaklde za guaka izhogakna, ji zɷñkatshaldixa guagatshak amak za zɷñkatshixa, ne ji zɷñkatshazhaldixa zɷñkatshaldixa guagazhé. ²⁰ Akze, Jateja ají nekaldekuañki matshuuwi janshizhe zɷñkatshaldixa zɷñmeyaneki Asukuá Duwe Jesúk za na zɷñmeyanauxa amak ibuakuxa. Akna ek zhinik “Jateja ji zɷñkatshaldixa zɷñmene zɷñkatshixaki ekíga shi naldí” guashi na akldé akzamakga kakzukuxa.

²¹ Guatshak Jate aldéñ naldiñga na nasɷñ, maiñ nañga Asukuá Duwe Jesú ipañañkaldekuañki ek za alduna ishiji, abá naldakí agapa neyakualdiamak zɷñgauneka na izhók. Aldéñga na axazauwakualdiamak zɷnezhgakuxane. ²² Ekíga na, ají Alduna zɷñgegatshak eñkañga ají za kaldé atualdiamak zɷnakzuñguane. Akze, Nauwijatejañga ají nekaldekuañki janshizhe zɷñkatshaldixa zɷñmenaneki auxaga zɷñkatshagá nogeñga jiaga, auxaga zɷñkatshaldixa ne zɷñkualdaldiamak, axáñ misha ají Aldunaki zɷñgé guane naldashá. ✨

²³ Guatshak Nauwijate natuaté nogakna, ji miñmeya-tokuge namak miñmeñkuge akué. Mimatuál neyaldikue nakldeklde nalgué amak neyazhánuge. Jinake naldakí.

✨ 1:16 1.16 Ajsh 19.21 * 1:19 1.19 Ajsh 15.22; 18.5. Silbanoga na Silda jiaga akuaka. ✨ 1:22 1.22 Ep 1.13-14; 4.30

Axañga nenakuashíñki, ezuakueki sha atshá mashakíñga mizhekue shalda gama miñgashakue nagatsaldaka nalguák. ²⁴ Ekí miñmeyaldatshak, Duwe sakí agatsaldi alduna ishakue miñgatsé miñsashindana zũñzeshiñki miñmeyakí. Akze, zũñkualdi minuka, Duwe muldetua alduna ishiji, abá naldakí agapa mineñka. Naldatshak akldé akldañga Duwetshi zeñ zalda miñkaldaldaldiamak jibake maiñ nañga atshindana ni zũñzék.

2

¹ Ekí nakna kaigaga mokue miñkabizhal neyazhaldikue izhgakuxanuge. Azhi miñkabizhal ne guanakuashíñki, sha atshalga mizhekue shalda gama miñgashaldatshak mimetshanshanaka. ² Akze, maiñ guana zeñ minakzukuxa ne, mimetshanshi guanugake, ¿me zeñ nakzukualdixa ne? ³ Akna exa miñkabizhagáñga kalta misha miñkuzgauwanuge. Ekíki sha atshabinuka majamine exa miñkabizhaldatshak, maiñ zeñ nakzukuakue miñgatsekue ne netshanshabináldiamak. Akze, zeñ nakldegatshake, “maiñ jiaga zeñ miñnexaldixa shakldá” nakualdi minuka. ⁴ Akze, naski zũxaita minjani, aldunaxa jie nakzeshi, matshuwi mauwi kalta miñgakauwaldatshak jiaga, mimetshanshaldikuamak miñgakauwazhánuge. Ne egabá mitsá zũxaita mimezhgajañguge miñkualdaldiamak miñgakaunuge nakldá.

Sha atshane axabetakue

⁵ Guatshak maiñ ezua mineke netshanshi mual sha atshaneki nas za netshanshagába, saldiñga maiñ jiaga maldé mimetshanshá guane. Ekí miñmeyaldatshak, agubisha zũxaitshañgaki miñmeyasũñ nakzegatshak, maldé mimetshanshá guane miñmeyanuge. ⁶ Guatshak ai sha atshaneki naki auxañga naldi guiyaba agiteminéñ zhinik

na sha atsha majá guakna, “guiyaba agitemine auxabé nek guxá” ni jañgukú. ⁷ Ne kaiga zúnake egabá axabetakue, agakuañnegakue miñgatsé. Ekíki zúxaita itshankájañga nuxa jie akzukui agubiji guakuak. ⁸ Ekí nakna maiñ e izhgajañgualga minuká tuñshi na, ipanakue miñgakuañnexaldikue.

⁹ Guatshak ai sha atshane shalda axañga kalta miñkuzgauwaldatshak, jindak sakí axatshakue miñmeyazhá. Mimakuajiñga “¿miñsanekldugauxabe naxatshaminaka sha?” mimatualdikuamak miñmenuge nalgué, amak naxatshamine. ¹⁰ Akna maiñ e axabetá miñgualdiake, nas jiaga ji axabetakue nagatsake axabetanuge. Akze, Duwe Jesúke akualkuge, miñgaunexaldikuamak axabetanuge. ¹¹ Jinake ishketakue mimajañguakí. Jiséki ji shaldagaba zúñgubiji zúnakjieñgualdiamak niji izhuka zúñkuakna, ekí zekldéñ zhinik mimakjieñguazhaldiamak ishketakue ni mimajañgukú.

Duwe za zúnekualka guagakue

¹² Guatshak Duwe Jesú zúnekuane shalda guaxal kuíbuldu Taduá neyaldatshak, aldéñ naldiñga juwí nagakpeshi jana exa zaldakuek aldéñ shalda muldetua aldukandana kakzukuá guane tunuge. ¹³ Naldatshak jiaga, Duwek zhinik nakaja Titu[☆] exa nakldabigazhá guñgué shalda, aldunaxa señgaba nakzegazhá. Akna kaba-jañgukueniki jai Masedoniak niyal naklduge.[☆]

¹⁴ Guatshak Saldiñga netshi Jatek “zeñ nzhakldék” kuizakbejí. Jateja nasuñ ají nashikuañ Asukuá Duwe ipanañkaldéñ zhinik na jisék zúnagubishá guane awatuñshixa. Ekíga na, Jateja Asukuá Duwe shalda kakuagéñ zhinik na nábalda puldatshak we juma

☆ 2:13 2.13 Ga 2.1-3 ☆ 2:13 2.12-13 Ajsh 20.1

neyamakbe, ai múldigaba saldiñga kuíbuldu zaldakueja aldukaldiamak neñka. ¹⁵ Ezua we juma izhuka Jatek akbanatshak akldunamakbé, Asukuá z~~u~~nekuane shalda kakuagatshak akldunka. Akze, nábalda puldatshak, ajuma saldiñgak akbanamakbe, Duwe shalda kakuagatshak, aldunaxa keyakualdatukakue, keyakualdas~~u~~ñ kakzeshi jiséxa aldeyatukakue na zhualduxañgaba kuxaldiñki aldukaxa. ¹⁶ Naldatshak keyakualdas~~u~~ñ kakzeshi jiséxa aldeyatukakuejañki Duwe shalda aldukatshak, jika shuanetshi ajuma janamé akzé kakbani kakldunazhé. Ekí ne, kekualdana kakzeshi, izhoshiñga izhoxaldiamak jékaldaxa aldeyatukakueja z~~u~~nake Duwe shalda aldukatshak, ezua we ajuma izhuka janamé akzé kakbani kakldunka. Akze, Duwe z~~u~~nekuane shalda guagakueki jiba maldé akzé nakna, ¿mieldeja shi axaldáñgaba amak atsha akzegaka na?

¹⁷ Guatshak matshuwi nekuejañki kasa izhaxauwaldiamak Duwe z~~u~~nekuane múldigaba nabesaji jana kágubaja akldunamak agatsaldi naldagálde juizhi shizhixa. Ne nas~~u~~ñ z~~u~~nake ekue ajanashamak atshagábaki, Duwe Jesútshi nashikuañ kaldák Ajate z~~u~~natuató nogéñ múldigaba guaxal aldéñga z~~u~~nakaxanamak za kakuaka nakldá.

3

¹ Ekí nas~~u~~ñ shalda kabiñmeyatshak, ¿“mokie sekuazhigashaldá guxá tiuwi” shi minaz~~u~~najañgú? Azhi tuabínekue shi miñkaldiyaldiamak kalta kagaxenéñ zhinik mipanamakbeñga, ¿nas~~u~~ñ jiaga z~~u~~ñgajueshká shi minaz~~u~~najañgú? Azhi san kaldeyatshak ¿z~~u~~neyapanaldiamak kalta z~~u~~ñgakaumine z~~u~~ñgajueshká shi minaz~~u~~najañgú? ² Jinake z~~u~~ñgajuezhazhé naldakí. Maiñ guana nauwijí aldunaxa kalta sezheklde jana

minák. Akze, shi kabiñkaldixá ipani janshibé mizhekuéñ zhinik na, muldetua shi miñkaldiyañkalde xalte saldiñgaja atuwi, azakuakshaka jana miné.✠³ Akze, Duwe Jesútshi múldigaba miñmeñkaldéñ zhinik aldéñ abisajañ mimakukshane saldiñgaja atuaka. Ekí atualdiamake, kaltak nuxa sezhegasháne, ni guiyaba jagik aksezhekldamakbeñga sezhegasháne. Ekí ne, mimijí aldunaxa kalta aksezhekilde jana Jate izhoshiñga izhukatshi Aldunak abisajañ mimakukshane saldiñgaja atuaka miné naldashibiná.✠

⁴ Jinak ekí muldetua zuñkualdi guakldazuñnaka naldakí. Nasuñ Duwe Jesú ipañañkaldéñ zhinik zuñgatsauxa Jatek alduna kishixa nak. ⁵ Guatshak nasuñ axaldáñ ni ji jiaga atshá zuñzegazháka. Ne, Jateja za ají kamakga saldiñga atsha zuñzexaldiamak, axazauwakualdiamak zuñatshishixá nakldá. ⁶ Ekibeñga ají negakualdiamake e na ishkualdi izhoxa jiúñgulde abisa zuñgene shalda miñmeyakualdiamak zuñgauneka. Ekí miñmeji na, Jateja ají nexaldiamak jiúñgulde jian izhoxa guiyaba xalte sezhekilde zuñgenanega miñmeyakí. Akze, mieldejañki ai jiúñguldega ají nexaldiamake jañgualdiák auxaga atsha akzegazháka zhinik na, shuigakue, Jatek agajué za izhogataná. Ne Jateja ají mimaldekshaldiamake jiúñgulda abisa zuñgenek ají Alduna miñgexaldixa kabiñmeñka. Ai Aldunajañki abisajañ zuñnakukshatshakna, e za na jékaldaxa izhoshiñga zuñezhokshataná nakldá.✠

Jateja abisa jiúñgulda zuñgene na akzé

⁷ Guatshak Jateja nauwibama Muesék guiyaba atsha nexaldixa agegatshakna, ají negakualdiamak jiúñgulde

✠ 3:2 3.2 1Kt 9.2 ✠ 3:3 3.3 Ex 24.12; Jer 31.33 ✠ 3:6 3.6 Jer 31.31-34

zũñgenane. Ai guiyabaga na jagik aksezheklde nauwibamak agegatshak, waxaki muldetua muñshí stuñshixaki zũxaitaldixaga naldé jiaga, asaná Isayélkueja muldetua señ tuasũñ zalda agatsekldde. Ai guiyaba mieldeki amak atshakí naldaldiake shuigakue agatsaldaldixa guagatshak jiaga, Jateja muñshí zalda na agenane. ⁸ Akze, Jateja ají negakualdiamak jiúñgulde zũñgenaneki akzé nake, ake, aldéñga ají Alduna zũñgenéñ zhinik abisa jiúñgulde zũñgeneki ñmitsá ai zhakaldak akzaldaldixa ne! ⁹ Axañgaki Jateja ají negakualdiamak jiúñgulde guiyabak zũñgenanejañki sha atshane shalda zũñgatsé zũnatuñka akzé nake, ake, abisa jiúñgulde aldéñ sha atshazháñkalde jana, janshizhe zũnatuñkaki ñmitsá ai zhakaldak akzaldaldixa ne! ¹⁰ Akze, Jateja guiyabak zhinik ají negakualdiamak jiúñgulde matshuwi akzé zũñgenane. Ne abisa jiúñgulde zũñgeneki zũxaita zalda akzé naldi na kasak zalda agubiji, akzaldaksánshane. ¹¹ Akze, Jateja ají negakualdiamak jiúñgulde guiyabak zũñgenaneki zũxaitaldixa nalgué jiaga, matshuwi akzé nane. Nake abisa jiúñgulde ni mitsák zũxaitazhíta míñgaki guagasá akzé giemi naldashá.

¹² Akze, Jateja abisa jiúñgulde guagasá akzé sald-inazhíta zũñgene zũñkualdatshakna, zũñzék naldakí ai shalda kakuaka. ¹³ Ne nauwibama Muesék muñshí zalda aguáñ aguáñ iyabaji zũxaitatuka* asaná Isayélkueja at-uazháldiamak waxak zhakuá izhbinamak atshañkáalde. ¹⁴ Atshake juldiú sanákue Jateja guiyabak zhinik ají aldexaldiamak jiúñgulde kagenaneki “anuñka me zauwaldiniki zũxaitaldixa shakldá” namak ajañguasũñ kakzegueñ na, kagajienazhá. Ekibeñga na, kaiga yo jiaga,

---

* 3:13 3.7-13 Ex 34.29-35. Muesétshi waxak muñshí zalda zũxaitatonamakbe, kasaklde jiúñgulde guiyabak zhinik Jateja ají zũnaldekshaka guaka naneki zũxaitixá nakldá.

kasaklde jiúñguldetshi guiyaba sezhekilde azakuakshatshak kagajienazháldiamak aldunaxa zhakuá kebikue jana alduka. Ne Duwe Jesú namak ajañgui, iyapanéñ zhinik za na ai kebikue jana nuká kagajuekualdixa. ¹⁵ Akze, atshak zhinik kaiga yo jiaga kauwizhéñ nauwibama Mueséja guiyaba Jatetshi múldigabak gauwanane azakuakshatshak jiaga, aldunaxa zhakuá jana kebikuega aldogák kagajienazhéga. ¹⁶ Ne mitsák ezuajañki nauwijí Sáñkaldak agapa neyaldiamak agakualdinatshak za na, Jateja ai ibikue jana ne agajuekualdixa nakldá.

¹⁷ Akze, nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú kipanatshakna, Ajateja ají Alduna nasuñldi izhoshi zuñsanexaldiamak zuñgeka. Axañgaki guiyaba za zuñsaneshi, etshi nashi nañkalde ne, Jatetshi Aldunajañga ek zhinik zuñbesanshá guane nak, aldéñ za zuñsaneshi izhuka. ¹⁸ Akze, nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú “me ne” tuwi guanazuñnegak aldunaxa zhakuá zuñebikue jana nalgué zuñkajuekuanéñ zhinik na, aldéñki akaldak, akaldak akzamak tunazuñnaka. Akna e za agastuwi kizhogatshakna, Jate nauwijí Sáñkaldatshi Aldunajañga niuwi neyauxa akldé akldéñga Duwe janamé naldakualdiamak zuñayushal nogatuka. Ekíki axautshikue zuñgastuatshak, Duwe Jesú akaldak akzamakga za akzé, ají muñshí zalda jiaga atuaka naldaldixa nakldá.✠

4

Duwe Jesú shalda abá naldáaki guagakue

¹ Saldiñga netshi Jate guañ zuñnajañgui ekí Asukuák zhinik zuñnekuane shalda guagakualdiamak zuñezhgakuxane nakna, jie zuñzeshi abá guañkaldáaldixa. ² Akze, ekí zuñezhgakuxane

✠ 3:18 3.18 Alm 8.29; Ga 4.19; Plp 3.10

nak, ni ji jiwak zaldaba ziñ me atshañkaldáaldixa izhgakuxáñkalde. Ni naldagálde nuxa káguba jian akzukuakualdiamak atshakí, ni Jatetshi múldigaba naldazhámak mezhgua shizhiyakí. Ekí atshagábaki namaklde muldetua aldukaldiamak agatsaldi za shi kizhixa. Saldiñga netshi Jate z~~u~~natuatogéñ ekí atshiji, shi kizhiyatshakna, kágubakueja jiaga “atshakuamak sha ajanashí” z~~u~~ñkajanakldegamak za shi kizhixa. ³ Naldatshak ezuakueki Duwe z~~u~~nekuane shalda kakbeyatshak jiaga, aldunaxa zhakuá kebikue janañga aldukazháka aldaldaldiake, ekueki guiyaba tu za nogakueñka aldeyatukakue. ⁴ Jinake aldukazháka naldakí. Jisé jai kagik Jate jañguazhékue aksanekajañki uba kesañgui na, Duwe z~~u~~nekuane shalda aldukatshak jiaga, kagajienazháldiamak kagitamakuxa nak. Ekíki Duwe Jesú Ajate agatsauxabé izhuka, e zhuxañga akaldak akzé ne atuazháмага Duwetshi muñshí zaldaba jiaga atuazháldiamak.✠

⁵ Naldatshak Duwe Jesúki akzé nakna, e za Saldiñga netshi Sáñkalda ne shi kizhixa. Akze, nas~~u~~ñ za z~~u~~ñzé z~~u~~najañgualdiamak shizhiyañkáalde. Akbiñgaki, Duweja ajíkue z~~u~~naldekshane nakna, aldéñ miñkazauwakue z~~u~~najañguamak kabiñkazuñka kaldé. ⁶ Guatshak Saldiñga netshi Jatejañga kagi gauwatoguéñ, “tuañ zalgué muñzék shi gui” guagatshak, amak muñshí zalda nek guanane.✠ Ekibeñga na, Duwe shalda z~~u~~ñs~~u~~ñ nogueñgaki, aldunaxa tuañ z~~u~~netseklde nalgué, Jateja Asukuá Duwe z~~u~~nekualdal gaxane z~~u~~ñgajeñguatshakna, nauwijí aldunaxa muñshí z~~u~~nestuñshane. Ekíki Duwe Jesú kagastuatshaga na, Ajate mitsá akaldak akzé muñshí zaldaba izhuka tuakualdiamak.

✠ 4:4 4.4 Kls 1.15; Eb 1.3 ✠ 4:6 4.6 Gn 1.3

Jibañ katuatshak jiaga abasúñze

⁷ Guatshak moñkúki axañga kualbenaka jiaga jika maldé akzé akuashamakbeñga, Duwe ipanañkaldekuañ, kágubake gata nuxa Jateja Asukuá z~~u~~nekuane shalda múldigaba maldé akzé guagakualdiamak z~~u~~nezhgakuka. Ekíki nas~~u~~ñgaba amak atshakualdiamak kama z~~u~~ñkaldaldazhé, ne Jatetshi z~~u~~xaitsha zalda kamajañga ekí z~~u~~natshishixá ne atualdiamak. ⁸ Akze, saldiñga nalda kaxa, jibañ z~~u~~ñgatsegatshak jiaga, [☆] ai z~~u~~ñgubiya guazhaldixa. Azhi jibañ z~~u~~ñgatsekaga nuxa, “ni sakíga ni z~~u~~xaitaldikú” z~~u~~ñnegaksá zalda z~~u~~ñzegatshak jiaga, abá naldáaki Jate alduna ishalga kizhuka. ⁹ Azhi káguba sha z~~u~~nakuí za kizhogatshak jiaga, Jateki z~~u~~nabashagába, ni z~~u~~ñgajué izhogazhé. Ni kaguldiñkakue z~~u~~ñguabiyaté noxaldíak jiaga, Jateki z~~u~~ñguabijiñga z~~u~~ñguabiya guazhaldiamak yo z~~u~~nakuxa nakldá.

¹⁰ Guatshak Duwe Jesúki kaguldijiñgaba, akuaxa guanamakbeñga, ají nekaldekuañki maniñgaba neyañkaldogéñ, naki z~~u~~nakuaxal z~~u~~nakuí za kizhuka. Ekíki “Duwe Jesúki be iteñga nuká nakbatú” nas~~u~~ñ zhinik atualdiamak. ¹¹ Akze, nas~~u~~ñ be kaldogeñgaki, “Duwe Jesú shalda kakuagéñ zhinik na z~~u~~nakuagaka shakldá” z~~u~~ñkualdi za kizhuka. [☆] Ekíki nauwijí abua shuixaldixak Duweja kama z~~u~~ñgegatshakna, aldéñki be izhuka ne atualdiamak. ¹² Ekíga na, nas~~u~~ñ Duwe z~~u~~nekuane kabiñmeñká shalda nuxa na sha z~~u~~nakuí, z~~u~~nakuagaka. Naldatshak amak miñmeñkaldéñ zhinik Duwe ipana miñguxake aldéñga izhoshiñga, mimezhokshataná nzha.

¹³ Guatshak Jatetshi múldigabak ekí sezheklde: “Naski Saldiñga netshi Jate namak jañgugakna, e shalda kágubakuek kakbeñkuge.” [☆] Ekí guagamakbeñga, nas~~u~~ñ

[☆] 4:8 4.8 2Kt 1.8; 7.5   [☆] 4:11 4.11 Alm 8.36   [☆] 4:13 4.13 Sal 116.10

Jate namak jañgui, alduna kishakna e shalda guaxalga kalduka. ¹⁴ Jinake ekí guaxalga nogakí. Zunaquaxa guatshak jiaga, Jateja nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú shuigueni izhgaldakshanamakga, e ipanañkaldekuañki zunezhgaldakshaldixaga.☆ Gualdinik maiñ, nasuñ juizhi aldéñ nugeñka zunauldeyaldixa zuña kué nak. ¹⁵ Akze, saldiñga nalda jibañ tuakue zuañgatsekakí miñgaunegakualdiamak nuxa zuañgatseka. Ekíki Jate éegaba guañ zunajañgui zunequane akldé akldéñga aldukshi, iyapanatshakna, matshuwi nekueja Jate atemajañ “zeñ nzhakldék” agabeji, e za akldé akzamakga agazukualdiamak.

¹⁶ Ekí zuña kuakna jie zuañzegakí, abá naldakí izhogakualdixa ni zuañnék. Akze, abuáke aguañ, aguañ abaji nitshixañkalduka. Ne, aldunaldi zunake Duweki abisajañ zunaquakshatshakna, niuwi neyauxa abisaldeshi nitshixañkalduka. ¹⁷ Kaigabeñki Duwe shalda matshuwi jibañ katuñkákí mijá zuxaiti, saldinaldixaga nak akzé naldazhé. Ne ekí jibañ katuwéñ zhinik Duweja zuxaitá zalda janshizhe zuañkatshaldixaki saldinazhíta nak, jibañ katuñká guashiñki zhakaldak akzé nakldá.☆ ¹⁸ Akna saldiñga jai kagik zaldakue, ji ubak tu gakuxakueki zuxaitatukakue nakna, ai za alduna ikauwi izhogakue zuañgatsaldakí. Akze, ubak tuazhánazunakakue, jékaldaxa zaldakue zunake ni mitsák saldinazhítakue nakna, ai za alduna ikauwi izhogakue zuañgatsé nakldá.*

☆ 4:14 4.14 Alm 8.11; 1Kt 6.14; 15.20 ☆ 4:17 4.17 Alm 8.18; 1Pe 1.6-7

* 4:18 4.18 Eb 11.1-3. Ekí guagatshakna jibañ tuañkalduka za alduna ikauwi izhogagábaki, guiyaba tune shalda jékaldaxa janshizhe zuañkatshaldixa za alduna ikauwi izhogakue zuañgatsé naldaka.

5

Jékaldaxa izhoxal neyañkalduka

¹ Guatshak nauwiji abua jai kagik zalda zuñkaldeki tañkuák jana anuñka me nuxa izhogakualdixa. Ne tañkuák tinamakbe shuigakualdiake, kágubaja gauwazháne, Jateja naldi juwí jana zuñgaune abua abisa jékaldaxa izhoshiñga izhogakualdixa zuñgexaldixa zuñkué. ² Naldatshak kagik izhoxalga kaldogeñgaki, jibañ tuakue zuñgatsegatshakna, “mijá zuñxaitakuéñ” jañgui na Jateja jékaldaxa abua abisa zuñgexaldieñka nendana zuñzeka. ³ Akze, nauwiji al-dunaki juwí akldogaksá guane jana abua naldakí abaji guakuak, Jateja abua abisa zuñgegatshtakna eñkañga izhoshiñga izhoxaldixa. ⁴ Akna jejié abua izhoxalga kaldogeñgaki jie zuñzeshi, jibañ tuwi kizhogatshtakna, “mija zegakuéñ” kajañguxa. Ne egaba shuishi abua maja me gundana zuñzegagábaki, Jateja abua abisa jékaldaxa zalda “mijá zuñgegakuéñ” zuñnegashá. Ekíki abua kagik zalda shuishi galdunaka ne, abua abisa izhoshiñga izhogakualdixak yushaldiamak. ⁵ Akze, Saldiñga netshi Jateja naldiñga ekí abua abisak izhoshiñga izhogakualdiamak janazuñtuñka. Ne amak zuñgegagá nogeñga, “amak zuñgexaldixaga ne nakbatú” zuñkualdaldiamak, ají Aldunaki au zuñgé guane naldashá.✠

⁶ Ekí zuñgegakna, “Jateja ji zuñkatshaldixa zuñmene zuñkatshaldixaga shakldá” alduna kishixa. Naldatshak kagik abua kizhoxaldieñgaki nauwiji Sáñkalda na jékaldaxa izhogakualdieñka izhogazhánazuñnaka zuñkué. ⁷ Kagik kizhogeñgaki ubak tu nekakuek me izhoxañkálalde. Akze, ubak naldi nauwiji Sáñkalda tuazhánazuñnaka naldatshak jiaga, e namak jañgui, alduna kishéñ zhinik za kizhuka. ⁸ Akze, “Jatejañki abua abisa

✠ 5:5 5.5 Alm 8.23; Ep 1.13

zũngexaldixa shakldá” kajañguxa. Akna zũñnunamake nauwiji abua jai kagik mashiji, shuigakualdinik, nauwiji Sãñkalda Duwe Jesúk agapa izhogakualdiamak jékaldaxa nendana za zũñzeka. ⁹ Ekí nakna jai kagik akldé izhoxalga nogakualdi, azhi axańga shuigakualdinik jékaldaxa neyakualdixa naldiák jiaga, nauwiji Sãñkalda Duwe Jesúk akldunamak izhogakualdixa za alduna kauńkalde kizhuka. ¹⁰ Jinake naldakí. Aldéń zũnatualdiamake saldińga astakgaba axaldagakue zũngatsaldaldixa nak. Amak zũnatuatshakna kagik janshibé atshiji azhi sha atshiji izhońkalde zũnatualdinik, atshańkaldauxabé zũńkatshakuamak zũńkatshaldixa nakldá.✠

Jate na ishkabaldegakue

¹¹ Nauwiji Sãñkalda Duwe Jesú ekí zũnatualdixa zũńkuakna axabeti, zhema zũńkizhoxa zũńkué. Ekí zũńkuakna, kágubakueja aldéń namak ne ajańgualdiamak kama ilshiji kakbeńka. Akze, Jatejańki nasũñ jian izhoshi, shi kizhixa muldetua akuamakbeńga na, maiń ekíga mińkualdanazũnaka ni mimajańgukú. ¹² Ekí mińmeyaldatshak, janshizhe minazũnatualdiamak mokue mińmeyagábaki, me kaldé, sakí kizhuka kabińkuéń zhinik, nauwishaldá zeń mińnexaldiamak nuxa kabińmeńka. Ekíki naldagálde shizhixakue nalda zũńkakuagatshak sakí zũńzukuagakue mińkualdaldiamak. Ekueki ji niuwabak ajanashixa za tuwi sekuazhigashixa. Ne aldunaxa sakí aldekie zũnake tuagába izhukakue. ¹³ Guatshak ezuakuejańki, nukldék guáńkalde nuxa zũńkajanaldiák jiaga, Jate za akldé akzamakga akzukuakualdiamak kizhuka. Azhi muldetua alduna zũńkaldeká kizhoxaldiák, mińkazauwakualdiamak za ekí kizhuka naldashá.

¹⁴ Guatshak Duwe Jesú aldéñ z~~u~~jañguxaki z~~u~~ñsanegatshakna ek akldunamak izhogakualdixa za itshanaz~~u~~naka. Jinake naldakí. “Duwe Jesúki ezuamé nalgué káguba katshekuauxa tsaldi shuigatshakna, nas~~u~~ñ jiaga aldéñ nañga shua guáñkalde jana kaldakna, axáñ izhoñkaldeki izhogaksá guane shakldá” z~~u~~ñkué nak. ¹⁵ Akze, káguba katshekuauxa shalda shuizhá guane. Ekíki nas~~u~~ñ kagik kizhogeñgaki akldé z~~u~~ñnunamak za izhoxaldaz~~u~~ñsáni, aldéñ akldunamak izhogakualdiamak. Akze, aldéñki nauwitsaldí shuiguenik mokue izhgate guane nakldá.

¹⁶ Ekí z~~u~~ñkuakna, aldéñ ipanazhánekueja káguba shalda jañguakldegamak agatsaldi ni me ekí jañgualdaz~~u~~ñsá guane. Axañgaki Duwe ipanagá kaldogueña aldéñ shalda jiaga ekí kajañguxa nane ne, kaigaki ekí jañgualdaz~~u~~ñsá guane. ¹⁷ Akze, mieldeki Duwe ipani aldéñga abisajañ kukshatshakna, abisa neklde izhuka. Ekí nakna axáñ jañgui, akldeshi, atshiji izhuka naneki nuk yushi auxaga abisajañ izhogapanka nakldá.☆ ¹⁸ Akze, Saldiña netshi Jate za na ekí abisajañ z~~u~~ñnakukshixa. Axáñ aldéñ na izhgajúé kaldogué, Asukuá Duwe Jesú z~~u~~ñnekuanéñ zhinik na mokue z~~u~~ñneshkabakuá guane. Akna, nas~~u~~ñ kágubakuek “Jate na mishkabal dexaldiamake Asukuá ipana miñgualdí” kakbeyakualdiamak aldéñga z~~u~~ñnezhgakuxane. ¹⁹ Amak z~~u~~ñnezhgakugatshak aldéñ na ishkabaldexa múldigaba ekí guagakualdiamak niuwi z~~u~~ññgene: Jateja Asukuá Duwe Jesúk z~~u~~ñnesabiyaldiamak káguba katshekuauxa shalda shuixal gaxá guane. Akna mieldeja e ipanatshake Jateja sha atshane agatuagábaki axabeti, aldéñ ishkabakualdixa nakldá.

²⁰ Jateja ekí z~~u~~ñnezhgakugatshak Duwe Jesú tsaldiña

☆ 5:17 5.17 Jñ 3.3-7; Ga 6.15

guagakualdiamak z~~u~~nakaxane. Akna “Saldiñga netshi Jate na mokue ishkabaldék miñgualdí” kabiñgakuañnegatshak, Jateja naldi miñmeyá zhuxañga kabiñmeñka. Akze, Duwe tsaldiñga Jate na mokue ishkabaldegakue ni kabiñgakuañék. ²¹ Duwe Jesúki ni mitsák sha atshagálde nalgué jiaga, Jateja saldiñga nasuñ sha katshauxa neki Asukuákgaba agaskaitshá. Ekíki Asukuá nauwitsaldí shuigatshak zhinik na, mieldeke kipanatshak Jateja sha katshixa z~~u~~ñkabeti, sha atshazháñkalde jana, janshizhe z~~u~~natuñka naldaldiamak.

6

¹ Guatshak nasuñ, Jate na jiba katshixakuañki, Saldiñga netshi Jate éegaba guañ mimajañgui minkuane ne, aiki axesé nuxa jañgui, muldetua ipanzhá guasé ni miñgakuañnekú. ² Akze, Jateja ají múldigabak ekí z~~u~~ñmeñka: “Guañ mimajañgualdikuéñ zegatshake, ‘nagaunék ni guakuá’ minakshishatshak amak mimaldukauge.

Ekíga na, minkualdaldikuéñ zegatshake, miñgaunekuge nzha.”☆

Guatshak ekí miñmeyaldikue. Jateja ji ldiuwañ guañ z~~u~~najañgualdixa guakldane kaigaki eñ zeklde nakldók. Akna aldéñga káguba ikualdaldiamak janazhiktune nakldók.

Pábuldu Duwe shalda jibañ tune

³ Guatshak nasuñ Duwe Jesú shalda kágubakuek akbeyañkaldogatshak, ni jiñ kagitamakui, ipanasuñ kakzukuaka atshañkaldáaldixa kitshanka. Ekíki ni meja Jatek axazauwakumak axazauwazháñkalde z~~u~~nakuagazháldiamak. ⁴ Ekí na, saldiñga katshauxa, kakuagauxa Jatek kaxazauñka kawatuñshixa. Akna amak axazauwañkaldogéñ sakígaba jibañ tuwi, azhi guiyaba

☆ 6:2 6.2 Is 49.8

tuwi, azhi jie zũngazukui, azhi sha zũnakuí guatshak jiaga, “wa” nuxa zũñneshi, abetiñga kizhuka. ⁵ Ekibeñga, atshuake amak axazauwañkaldogéñ zũngaldabikshi, atshuake kalseldi zũnabeka,[☆] atshuake ají múldigaba kakbeyañkaldogéñ kakldunazháldi, saldiñga kalzauldi kauzũngashixa. Atshuake zhiksekuáaki, ni kaba naldáaki egaba jiba atshiji. Atshuake maldi zũnakuí kizhuka.

⁶ Guatshak Jateja ají Alduna zũngenéñ zhinik na ají múldigaba muldetua zũngajienaka, aldéñ jian izhogakue zũnajañguamak, alduna nusagatse zũñnék naldáaki kizhuka. Axautshikue ji zũñkatshatshak jiaga, axañga nusá zũñzukuagábaki, abeti kizhuka. Kágubakuek juañ akzaldi za kaxatshixa. Aldunaxa zhinik kágubakue namak kizhgajañguxa. ⁷ Jateja namaklde shizhiyakualdiamak ají kama zũñgeka. “Jian za izhoxaldikue shakldá” kitshanka. Amak jian kizhogéñ zhinikga na, Duwe zũnekuane shalda kágubakuek kakbeyanzũnaka. Azhi mieldejañki ai múldigaba aguldiji zũñgitamakualdiák, zũñguabiyazháldiamak jian kizhogéñ zhinikga na ishkuana zũnaka. ⁸ Guatshak sakígaba zũñkajanatshak jiaga, Jatek za axazauwalga kizhuka. Anuñkakueki, akldé zũngazukui, zũñkabeti. Anuñkakue zũnake aguáñ zũngazukui, ni nauwa zũñkabetakí. Anuñkakueki “janshibé ni ajanashí” zũnakuashi. Anuñkakue zũnake, “shane ni ajanashí” zũnakuashi. Namaklde za shi kizhiyatshak jiaga, anuñkakuejañki naldagálde jian kakzukuexañ nuxa shi kizhixa zũnakuashi. ⁹ Akze, muldetua me kaldé kakualdi aldogatshak jiaga, zũnatuazhé jana zũnakuxakue. Naki zũnakuashi me kabatshak jiaga, beñga kalduka. Ekíga na, zũngaldabikshiñgaba guatshak jiaga zũnakuaxa guazhé. ¹⁰ Ekí zũnakuatshakna abake itshani kizhogatshak jiaga,

---

☆ 6:5 6.5 Ajsh 16.23

aldunaldi zúnake Jateki zeñ zúñzukual za nuka. Ekibeñga, niuwabake nashi jika zúñgajueshka kaldaldatshak jiaga, matshuwi nekue aldunaldiñki auxaga kaxaldaldaldiamak kagauneshi kizhuka. Ekíga na, jika zúñkaldaldakí naldatshak jiaga, Jatetshi kaldakna aldéñ axaldauxaga zúñkaldé nakldá.

¹¹ Maiñ Duwe ipanamine Kuldintuxa zaldakuañ ni ji miñkibexa naldakí, zúñzegamak miñkazguakalde. Muldetua zúñgatsauxa kabimajañguxa. ¹² Ekí ni nauwa miñgijuezha naldakí kabimajañguatshak, maiñ zúnake zúñgijuezhi minazúnajañguxa. ¹³ Akna jatekueja kauwíjí sukuakue axakuañnegamak: “Muldetua zúñgatsauxa kabimajañguamakbé maiñ zhinik minazúnajañgualdí” ni miñgakuañnekú.

Duwe ipanazhánekue na askimimé izhogasúñze

¹⁴ Guatshak muñshí zalda na, tuañ zalda na, sha giemi agatsekue nak askimimé naldazhákakue naldashá. Ekibeñga, shane za atshatuka, jian za atshatuka na, sha sha jiúñgulda axagekuekue nak, eñgaba neyazhákakue naldashá. Ekibeñga, Duwe ipanaminekuañ, e ipanazhánekue na, sha sha jiúñgulda miñkagekuekue nak, kauwizhéñ na zhualdusa izhominaka, azhi alduna askuí miñneshi jiba atshaminaka, azhi numa nekbinaka jañgui atshabináldi.

¹⁵ Ekibeñga na, Duwe Jesú na jiséga, Beldiál na alduna askimimé jañgui ishkabaldegazhámakbeñga, Duwe ipanane na, e ipanazháne na ishkabaldegazháka naldashá. ¹⁶ Ekibeñga guana, jigaba akiyalzabiyaldixa ishkiyatene, juwí Jate izhogaldi iyaldagatshak agukuagazháka. Akze, Duwe ipanañkaldekuañki, Jatetshi Alduna nasúñldi izhogák, nasúñki juwí Jate izhoshiñga izhuka izhogaldi kaldé naldashá. Ai shaldaga na Jateja ají múldigabak ekí zúñmeñka:

“Nas naldiñga na najíkue kenañ izhoshi,

ekuek kagapakualdaldikue.

Nas za Kauwijate naldaldikue,

kauwizhéñki nají kuíbuldu aldaldaldixa nakldá.”[☆]

¹⁷ Akna Saldiñga netshi Sáñkaldaja ekí jiaga z^{uñ}mene:

“Maiñ kágubaja jigaba natsaldí akiyalzabiyaldixa ishkiy-
atenekue kenañ zhinik agajuezha guwíñ.

Ni kauwizhéñ jigaba mikzaldakuakue ajanashixa, ni
nauwa atshagába.

Ekí mizhekualdaldiák z^{uñ}nake, naski nají giemikue
minpanaldikue nzha.”[☆]

¹⁸ “Nas naldi Mimijate giemi miñkizhoxaldikue.

Maiñki nasukuákue, nabunzhikue giemi
minakizhoxaldixakue nakldá.’

Saldiñga netshi Sáñkalda, aldéñ za saldiñga aksuikueja ekí
ni guak.”[☆]

7

¹ Gaja mimezhgajañgugekuañ, Jateja ekí nas^{uñ}ldi
izhoxaldixa z^{uñ}meyakna, saldiñga nalda abua na
sha atshanaz^{uñ}nakakueki, azhi aldunaldi shane
jañguanaz^{uñ}nakakueki nuk majakue z^{uñ}ngatsé. Akbiñgaki
Jate za zhema z^{uñ}ñkizhoshi, muldetua axabeti na, “akldé
akldeñga aldéñ akldunamak, ajanamé za izhoxaldikue
shakldá” kuizitshaní.

Pábuldu exa zaldakue shalda zeñ akzeklde

² Guatshak maiñ zhinik muldetua z^{uñ}najañguakue ni
mimajañgukú. Nas^{uñ}nga ni ezuak sha mimakuazháñkalde.
Ni mitsák naldagálde shi miñkaldiji, ni ezuak mimejulduk-
shazháñkalde. Ni ezuake minzajiñga mimakuazháñkalde
naldashá. ³ Ekí miñmeyaldatshake, sha miñkaldeshi
miñkaldegakí. Axañga miñmeyanugamakga mimajañgui

[☆] 6:16 6.16 Lv 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27; 1Kt 3.16 [☆] 6:17 6.17 Is 52.11

[☆] 6:18 6.18 2S 7.14

kizhogéñ zhinik na, akldé kizhoxaldiák azhi kashuixaldiák jiaga, mimajañgualga za izhogakualdixa nakldá. ⁴ Akze, alduna minshiji na, “miñmeyanugamak minaxatshaldixa shakldá” nakualdi na, maiñ shalda sekuamiñshikuge. Akna, sakígaba jibañ tuatokugéñ, maiñ Duwek agapa neyabinuka shaldaki guagasá zeñ nakzukui, aldunaldi atemajañ minakuiyakshixa.

⁵ Guatshak Masedoniak kaldagatshak, abuáke zhik-sekua naldakí za izhoñkalde. Niuwabake jibañ tuwi, kaxa zũngatseshi, aldunake sakí minuká minjani izhoñkalde.✠

⁶ Ekí zũñzegatshak Nauwijateki jie akzekakue kagauneshi, kakuiyakshixa izhogamaga, aldéñga Titu zũñnabixal zũñkuldagatshak zhinik na, aldunaldi zũnakuiyakshá.

⁷ Ne, zũndabine shalda za zũnakuiyakshagábaki, akldé giemiki, exa miñkizhoguéñ maiñ aldunaldi sakí guiyakshamine zũñmeyatshak, Jate aldunaxa zũnakuiyakshane. Ekí jiaga Tituja zũñmeyá: Maiñ mokue natundana miñzeká nakuakbine. Netshanshamine shaldaki itshaniñgaba izhoshi na be nezhgisekui, nazijani, najañgui mizhuká nakbeyatshakna, zũxaita zalda ni zeñ itshankú.

⁸ Axañga kalta miñkuzgauwaldatshak, mimetshanshanuge naldatshak jiaga, “¿jinak shi ekí kaxaldegukú?” nakldegakí. Naldatshak mimetshanshasũñ nakzegatshak jiaga, anuñka ldiuwi me mimetshanshanuge tualdatshak, ubañ meñki nas jiaga itshananuge ⁹ ne, kaiga zũnake zeñ nakldeshi. Guatshak kaltak mimetshanshanuge shalda zeñ nakldegagábaki, kalta mizukuakshatshak zhinik na, Jateja itshanakue mimajañguamak agatsaldi mimetshanshane shalda zeñ nakldeka. Ekí mimetshanshi na, “¿jinak shi ekí sha katshiñgú?” miñneshi, sha atshá mashiji, Jatek agakualdimine. Akna kaltak miñgisalshazhánuge

---

✠ 7:5 7.5 2Kt 2.13

atunuge. ¹⁰ Akze, mieldeki Jateja itshanakue jañguamak agatsaldi itshani na, sha atshá mashaldiák, aldéñki axabetaldinik ikualdaldixa. Akna “¿jinak shi ekí atshiñgukú?” akldé itshanakue naldazháka. Ne mieldeki Duwe ipanazhánekue itshanamak itshani, sha atshá mashakí naldaldiák, Jatek agajué za izhogatanákue.

¹¹ Guatshak Jateja itshanakue mimajañguamak mimetshanshaldatshake, ¡sakí miñkazauwane mitú! Sha miyatshixa masha xaldeki, jian mizhekualdaldixa za itshana-panamine. Akna mimikenáñ sha atshane “¡sakí shi ekí sha atshane na!” miñnekshapanane. Nalguák Jateja maiñ jiga guiyaba mimatuñshaka jañgui, zhe miñzukuapanane. Akna, e guiyaba akizhagakue miñgatsahamak agitemine. Ne maiñ zúnake, e sha atshamakga atshakí minuká zúñwashegakue zúnajañgui, kaigaki natundana miñzegapanane. Ekí miñneshi na sakí miyatshéñ zhinik, ai sigí mimikenáñ sha atshane nañga ni nauwa miñgatsaldakí ne awatuñshamine. ¹² Akze, axañga kalta miñgakauwaldatshak, egaba ezua mimikenáñ sha atshane guiyaba miyakisaxaldiamak jañgui, ni agisalshane agauneshi nakldeshi za miñkuzgauwazhánuge. Ne, Jatek akualdi minuka mitsá minazúnajañguxa maiñgabaga miñnexaldiamak akldé giemiki nakldeshi miñkuzgaunanuge. ¹³ Akna, kalta muldetua zúñgipanamine shalda zeñ zúñzukui, aldunaxa zúnakuiyakshamine.

Guatshak Titu zeñ akzukuamine shalda na akldé giemiki zeñ ni zúñnék. Akbiñgaki exa miñkabizhatshak, saldiñgak muldetua ipanamine shalda na zeñ akzukui, aldunaldi zhiksekushamine nak. ¹⁴ Guatshak Titu gagagá nogukueñga, sekuamiñshijiñga akbenalgukuamakga agatsaldi mimatune nakna, jiwak nakzukuazhámine. Akna namaklde za miñmeyanugamakga, maiñ shalda Tituk sekuamiñshiji akbenuge jiaga namak

guaklduge ni zek. ¹⁵ Akze, Tituki ekí axatshamine be mimezhgisekuatshak akldé mimezhgajañguxa. Exa neyatshak, “¿amak axatsha zũñzegazhá gualdixá?” miñneshi, muldetua ipani, sakí atshakue miñsanegamakga axatshiji izhominé. ¹⁶ Akze, naski muldetua mizhekue alduna minshanaka nahéñ zhinik na zeñ minakzukuxa nzha.

8

Kágubakue muldetua kagaunegakue

¹ Gajakue, kaigaki Duwe ipananekue Masedonia baxe san san izhajuizhaldekakue Saldiñga netshi Jateja éegaba guañ kajañgui kagauneguéñ zhinik sakí janshizhe ajanashane miñkualdaldiamak miñmeyaldikue. ² Ekueki kaxañ jibañ atuwí ashekualdatshak jiaga, zũxaita zalda zeñ kakldeshiñga izhukakue. Ekí zeñ ashekuéñ zhinik na, agubisha nashi jika kaxaldaldakí ashekualdatshak jiaga, ji kaxaldé kagipenasũñ kakzegáaki, axautshikue agaxaunexaldiamak zũxaita zalda axegapanane. ³ Ekí axeshi na, mitsá axegaka za axegagába, axegaka guashiñki zũxaita axene nas naldi nakuakna miñmenaka. Akze, ni meja kaksanéek naldakí, ⁴ ekí zũñkakuañneshiñgaba akuane: “Nasũñ jiaga Duwe ipananekue jika agajueshkakue miyagaunexaldiamak juizhakuaminéñ yo atshiji gaunegakue zũnajañgui miñgualdí.”* ⁵ Ekí zũñkakuañnegatshak, mitsá me axexaldixa jañguañkalde guashiñki, zũxaita zalda axene. Akze, Jateja kajañguamak axáñ misha axaldáñ “nauwíjÍ Sáñkaldá Duwe Jesú za ni naksanexaldí” ajañgui, akeguenik na, nasũñ Duwejañga kaksanegakualdiamak

---

* 8:4 8.1-4 Alm 15.26. Jeldusaldeñka zaldakue kagaxaunexaldiamak ajuizhakuane.

z̄netene nalguakna, “janshibeñga ni naksanexaldí” z̄ñkajaná guane.

⁶ Guatshak Titu miñgapakualgueñga axautshikue miya-gaunexaldiamak paldata juizhakuapanakue miñmeji miñ-gaunekldane. Akna kaiga mokue miñkabizhatshak z̄nake, paldata mijuizhakualdixa jañguamine auxa mijuizhakualdiamak miñgaunegakue agakuañnekalde. ⁷ Ekí nakualdi minuka: Duwe Jesú muldetua auxaga alduna mishixa. Aldéñ z̄nekuane shalda miñgajieni na, muldetua auxaga shi mizhixa. Jateja sakí atshakue mima-jañguamak muldetua auxaga atshindana miñzeka. Nasuñ jiaga muldetua auxaga minaz̄najañguxa. Ekí muldetua auxaga janshibé miyatshamakbeñga na, ekíga jika agajueshkakue jiaga auxaga kagauneshi gegakue ni mima-jañgukú.

⁸ Ekí miñmeyaldatshak, ekí atshakue na miñgatsá niuwi miñgegakí. Ne, ezuakueja jika agajueshkakue agaunekldana kakzeká miñkualdi na, maiñ jiaga ekíga miyatshaldiák namak kezhgajañgui miyatshixa awatuñshakue ni mimajañgukú. ⁹ Akze, nauwijí Sáñkalda Duwe Jesúki guagasá éegaba guañ z̄najañguxa miñkualdashá. Ekí z̄najañgui na, jékaldaxaki saldiñga axaldé kabia izhogué jiaga, nuk mashiñgueniki nashi nuxa kagik kukane. Ekíki nasuñ niñkauwañki aldunaldi kabia, auxaga z̄ñkaldaldaldiamak.

¹⁰ Akna Duwe ipananeke jika agajueshkakuetshi juizhakui sakí atshakue shalda guiyaba miñmeyaldikue. Gueni ne kagiañki, maiñ misha gaunekldana miñzegéñ zhinik saldiñga zhaxañga paldata juizhakuapanaminane. ¹¹ Akna gaunekldana miñzeshi juizhakuapanaminamakga, kaigaki auxa juizhakua miñgualdí. Ekí atshiji, ezuak, ezuak mitsá me nuxa geminaka mitualdiake, auxabé gegakue. ¹² Akze, mieldeki

aldunaxa zhinik gaunekldana akzegatshakna, mitsá me nuxa gegaka axaldé gegatshak, Jateja aldéñ akldunamak geká tuwi ipanaldixa. Ne, ezuaja ge guazhákldegauxa gegakue Jatejañki shishazhé.

¹³ Axautshikue ekí kagaunegakue miñmeyaldatshak, maiñ niñkauwañki jika miñgajuezhi, miñgisá za mizhekualdaldiamak jañguiñki miñmeyakí. Egaba maiñ, axautshikue na jika miñgajueshká zhualduxa miñkaldaldaldiamak. ¹⁴ Akna kaigaki maiñ jika miñgajuezhauxa miñkaldakna, jika agajueshkakue kagaunekbinaka. Ekíki niuwizhíne jgak, maiñ jika miñgajuezhi guatoxaldiéñ, kauwizhéñ auxaga kaxaldaldaldieñki ji miñgajueshká miñgaxaunexaldiamak. Ekí miyatshaldiák, jika miñgajueshká zhualduxa miñkaldaldaldixa nzha. ¹⁵ Ai shaldaga na, Jatetshi múldigabak ekí zñmeji sezheklde: “Mieldejañki matshuwi gakue pegatshak jiaga, kagajueshká guashiñki zñxaita kagabá guazhá. Azhi mieldejañki nauwa me pegatshak jiaga, muldetua agajuezhauxabe pene nakldá.”†

Titu Kuldintuxa gaxane

¹⁶ Guatshak Jateja naski minjani, miñgaunekldana nakzegamakga Titu jiaga ekíga akzukuane shalda na, “zeñ nzhakldék” akbeñkuge. ¹⁷ Ekí Titu akzegatoguakna, miñkabizhal neyakue kagakuañnegatshak zeñ akldeshi amak atshaldixa guaklde. Akze, aldéñgaba jiaga miñkabizhdana akzegatogamakga neyaldixa. ¹⁸ Amak kabiñgagakatshak, ezua Duwe ipanane jiaga agapa miñgakagakualdixa. Ai sigíki Duwe Jesús zñnekuane shalda guaxaldiamak jiba atshijiñgaba izhuka nakna, Duwe ipanane san san ajuizhaldegauxakuejañki e shaldaki janshizhe

† 8:15 8.15 Ex 16.18. Mauzeña Jateja juldiúkue gakue jékaldeldi zhinik kagaktiñguane shalda guashi ekí sezheklde.

za akuaka. ¹⁹ Akna Duwe ipanane jika agajueshkakuetsi ajuizhakuane kauldeyatshak zũngapa neyaldiamak ishkakuxane. Ekí paldata ajuizhakuane kakuldeñkalde iyapanatshakna, Saldiñga netsi Sáñkalda za akldé akzamakga agazukualdixa. Ekíga na, nasũñ jiaga kagaunekldana zũñzeká zũnawatualdixa.

²⁰ Guatshak paldata matshuwi ajuizhakuane nakna, kágubakueja saigaba nuxa guáñkalde nalda zũñkakuashi guakuak, mozhua azhi maigua naldi uldeyakue jañguáñkalde. ²¹ Jinake naldakí. Paldata ajuizhakuane nasũñ Jateja kakuldeyakue zũngatsahamak kakuldeji kageñkalde zũnatuwi na, kágubakueja jiaga ekíga zũnatualdiamak atshindana zũñzeka nak.✠

²² Amak Tituk ezua agapa kabiñgakagatshak jiak, mokie ezua Duwe ipananega kagapa miñgakagakualdixa. Eñki janshizhegaba atshiji, anuñka juizha Duwe ipananeke aldunaxa zhinik kagaunekldana akzeka zũnatuñshane. Ne kaigaki maiñ alduna minshiji zhinik na akldé miñgaunekldana akzeka. ²³ Titu zũnake nas na jibake miñgaunegakualdiamak askuí atshixa. Eñkáñ mozhua agapa aldeyaldixakueki Duwe ipananekeja gaxaldixa izhgakuxaneke. Ekueki Duwe Jesú za akldé akzamakga agazukuxakue. ²⁴ Akna, exa miñkaldeyatshak muldetua mizhgajañguéñ zhinik na, maiñki gaja mizhgajañguxa miné katuñshi miñgualdí. Ekíki Duwe ipanane san san izhajuizhaldekakueja maiñki janshizhe izhoshi, mizhajañguxa miné sekuamiñshiji kakbeñkaldamakga miné atualdiamak.

9

¹ Guatshak Duwe ipanane miyagaunexaldiamake juizhakuakue shalda akldé miñmeji kalta

---

✠ 8:21 8.21 Pr 3.4

miñkuzgauwakue nagatsaldakí. ² Jinake naldakí. Maiñgaba gaunekldana miñzeka minakué nak. Ekí miñzegéñ zhinik na gueni ne kagiañ Duwe ipanane miyagaunexaldiamak janazhiktumine. Akna jai Masedonia zaldakuek, maiñ Akeyaxa zaldakue atshak zhinik ekí janazhiktumine mizhekue sekuamiñshijiñga kakbenuge. Ekí mimaldukatshak zhinik na, naki saldiñga “ake, nasuñ jiaga ekíga ni atshakualdí” kakldekshamine.

³ Naldatshak neyagá nokugeñga amak paldata mijuizhakualdixa jañguamine auxa mijuizhakualdiamak Duwe ipanane maigua nekue naksajañga miñgaunexal miñgakaxaldikue. Ekíki kaldeyatshak, sekuamiñshanugamak auxa juizhakuamine mimawatualdiamak. ⁴ Azhi, amak juizhakuazhá guamimakuashíñki, Masedoniaxa zaldakue nas na exa aldeyaldíak, “amak ajuizhakualdixa nakldá” mimakuakldugéñ zhinik jiwak nakzukuaminaka. Ne maiñ míngaki, akldéñga jiwak miñzegaka naldashá. ⁵ Ekí nakna, mimatuál neyagáñga ai Duwe ipanane maigua nekue miñgakagakue nagatsé jañguanuge. Amak aldeyatshak, agajueshkakue miyagaunexaldixa matshuwi mijuizhakualdixa guakbinamak auxa mijuizhakualdiamak miñgaunexaldixa. Ekí miyatshaldiakna miñgipenasuñ miñzeshi, egaba miñgasaneshi nuxa gegazhámíne, aldunaxa zhinik gaunekldana miñzeshi gemine naldaldiamak.

Matshuwi gegakue

⁶ Ekí be izhgisekuakue: Mieldejañki zulda nauwa me nixaldiake nauwameñga gakue guxaldixa. Matshuwi nixaldiake matshuwi guxaldixa naldashá. Ekibeñga na, mitsá me gaunegakualdiamak gegakualdiake, Jateja atshañkaldauxabeñga zuñkatshaldixa. ⁷ Ekí nakne ezuak, ezuak mitsá me nuxa gexaldixa itshananauxabé gegakue.

Amak gegatshak, agipenasúñ akzeshi juizhi, ni kamañ naldi gegakue axasanexaldiák nuxa gegakue agatsaldakí. Jinake naldakí. Mieldeki gaunekldana akzeshi, zeñ akldeshi geka na Jateja izhgajañguxa nak.✠ 8 Akze, Saldiñga netshi Jate zúnake éegaba zúxaita zalda guañ zúnajañgui ji zúñgajueshká guashiñki zúxaita, muldetua auxaga zúñgegaka. Ekíki mitsakgaba zaldaldieñ, ji zúñgajuezhauxa zúñkaldéñ na, saldiñga janshizhe nalda zúxaita zalda atshakualdiamak. 9 Ai shaldaga na ekí sezheklde:

“Mieldejañki jika agajueshkakue agaunexaldiamak matshuwi jika agexaldiakna, Jateja ekí atshane akjuizhanazhálde, janshizhegaba axatshál za nogataná nzha.”✠

10 Akze, Saldiñga netshi Jatejañga káguba zúxizaldiamak zulda agegamakga, gakue galdiamak jiaga ageka. Ekibeñga na, Jateja ji miñgajueshká muldetua auxaga miñgegéñ zhinik na, axautshi jika agajueshkakue akldé akldéñga kagaunekbinaka miñkaldaldaldixa. Amak gaunexabinogatshakna, zulda zhikldegamakbé janshizhe atshá matshuwi miñkizhikldexaldixa.✠ 11 Akze, Jatejañki saldiñga zeñ mimajañgui mual zúxaita miñgeka. Ekíki mitsake káguba jika agajueshkakue mitualdiák, muldetua kagaunekbinaka mitualdiamak. Akna, nasúñ agajueshkakuetshi matshuwi juizhakuamine kakuldé gakuatshak zhinik na, Jatek matshuwi “zeñ nzhakldék” agabeyaldixa nakldá.

12 Duwe ipanekue ekí miyagaunegatshak, ji kagajueshka za kaxaldaldaldiamak kagaunegagábaki, ai iyapanéñ zhinik Jatek “zeñ nzhakldék” matshuwi

✠ 9:7 9.7 Lk 6.38 ✠ 9:9 9.9 Sal 112.9 ✠ 9:10 9.10 Is 55.10

miyagabeñshixa.☆ 13 Jinak maiñ kagaunekbine shalda Jatek “zeñ nzhakldék” agabeji, akldé agazukualdixa naldakí. Maiñ Duwe zunekwane namak jañguaminéñ zhinik na aldéñ mimajañguamak mizhekue atualdixa. Ekíga na, maiñ zuxaita zalda kauwizhéñ kagauneshi, axautshikue jiaga kagaunekbine atualdixa nak. 14 Kauwizhéñ zhinik matshuwi mimajañgui na, Jatek mimagabeyaldixa. Jinake naldakí. Jateja zuxaita zalda éegaba guañ mimajañguéñ zhinik ekí muldetua yo miyatshaldiamak mimajañgushane nak. 15 Akze, Saldiñga netshi Jateja Asukuá zunekualdal zñgakagatshakna zuxaita zalda, guagasá atemajañ zeñ zaldaba zñgene nak “;zeñ nzhakldék!” kuizakbejí.

10

Jateja Pábuldu sanexa niuwi agene

1 Kaiga zunake naski Duwe Jesú aldénga aguáñ zhikzukai, sam akzaldi miñgakuañnegakldegamak, ezua miñgakuañnexaldikue. Ne ezuakueki nas maiñ na izhokugeñki zhe nakzeshi, zukuak zukuak atshazhúge ne, maiñ na izhogakí nokugéñ zunake kalta miñkuzgauwal-datshak, nakzék naldakí zukuakuge nalda naxakuaka.

2 Naldatshak ekí nalda naguakakue axazukasúñze miñgakuañnexaldikue. Ekíki exa mimatuál neyaldatshak, nasúñki Duwe ipanazhánekue kakldegamak zñneshi kizhuka zunakuagatukakue nakzék naldakí gama kagashaldikue jañgugamakga, gama miñgashakue naxazguí guamiñnegak.

3 Akze namak, káguba nuxa kaldaldatshak jiaga, jai kagik Duwe ipanazhánekueja kaguldiñkakuek kagakshamak agatsaldi nuxa nasúñki kaukshañkálde. 4 Ni

---

☆ 9:12 9.11-12 2Kt 1.11; 4.15

kagik zaldakueja kaguldiñkakue na axaukshatshak ji jiba agabeñkakue na nuxa kaukshañkáalde. Akze, kaukshiji, shanek agubiyakualdiamake Jatetshi kamak za kaxaukshixa. Ai kamak na jisé miyagaba kama guxanéñ naldaksánshi, kagubixa. [☆] 5 Ekí ai kamakga kaukshiji na, múldigaba zhiksashak agubiji, saldiñga nalda sekuazhikshiji mual Jate me ne mikualdakue itamakuxak kagubixa. Amak kagubiyatshakna, saldiñga jañgua nahauxak, mikldexa nahauxak agubijiñga Duwe Jesúja za aksanexaldiamak akuldeyañkalduka. Ekíki e amak axajanashaldiamak. 6 Guatshak maiñ zúnake Duwe miñsanegauxabe za mizhogapanatshak zhinik na, mitsakgaba ezuake Duwe amak axatshazhá gualdiák, guiyaba tuñshakualdixa nakldá.

7 Guatshak mimikenáñ ji zegatuka muldetua tu miñgualdí. Exaki ezuakue Duwe Jesúja kauwizhéñ za kezghakuxane izhajanatshak, nasún jiaga zúnzhgakuxanega ne kakldegakue kagatsé. 8 Akze, Duweki mimakuiyakshi mual akldé akldéñga alduna mishaldiamak na miñsanegakue niuwi zúnģene. Ne miñģisalshi mual aldéñ alduna ishabiñsá miñģualdiamak mimakuakualdixa zúnake niuwi zúnģegazháne. Ekí niuwi zúnģene nauwa zúnxaita sekuazhikshiji miñmeyaldikuák jiaga, jiwak nakzegazháldixa. 9 Guatshak zhe miñzुकualdikuamak nuxa kalta miñkuzgauwatokuge najañģuakue mimajañģuakí nzhakú. 10 Akze, ezuakueja naski kaltake kamañ naldi, kaxañ miñģeji miñkuzģaukuge ne, nas naldi mimikenáñ miñkazģuaxaldatshak zúnake, ni meki nakzé natuazhé, muldetua naldukaté nokldana agatsaldi dulda miñshazģuge nakuaka. 11 Ne ekí nakuakakueki ekí kakldegakue. Nas mimikenáñ isún jiaga kaltak sakí

☆ 10:4 10.4 Ep 6.11-17

agatsaldi miñkaldekuge nake, exa neyaldatshak amak agatsaldiña miñkaldaldaldikue nakldá.

Pábuldu zúxaita sekuazhikshazhé

¹² Guatshak naldagálde shizhixakueki kauwizhéñgaba akldé izhgazukui izhukakue. Ekí izhgazukualdiamake, amak izhogatuka azhi izhogakí nogatukakue ataba atabañ zhinik ishkatatuwi akuajamak nuxa atuaturakue. Ekí ajanashatshak sáñkalda aksúñzekue naldi ekí ajanashixa. Akna nasuñga kauwizhéñ na zhualduxa zúñzé awatuñshakualdixa zúñnegazhé. ¹³ Akze, nasuñ zúnake Jateja jiba axatshakualdixa zúñezhgakugazháne shaldaga sekuazhikshañkaldáaldixa. Ne Jateja miya me jiba axatshakualdiamak zúñezhgakuxaneñka jiba katshixa shalda za na sekuazhikshanazúnaka. Akze, aldéñ naldi maiñ nugeñka jiaga jiba axatshakue, miñsanegakue zúñezhgakuxane. ¹⁴ Azhi nasuñ maiñ nugeñka neyazháñkalde guashiñki exa sakí zekldé shalda sekuazhikshakue zúñgatsaldakí naldaka. Ne Jateja zúñezhgakuxanamak, nasuñ misha mimijí kuíbulduxa Duwe Jesú zúnekualdal nakldé shalda miñmeyal neñkaldéñ zhinik na, eñka amak jiba axatsháñkalde shalda guakldazúnaka.

¹⁵ Naldatshak Jateja mani, ji jiba axatshál zúñezhgakugazháne, axautshija axatshane ne, nasuñ atsháñkalde jana ni mitsák sekuazhikshañkaldáaldixa. Ne, Jateja maiñ nugeñka jiba axatshakualdiamak zúñezhgakuxane nakna, Duwek akldé akldéñga alduna mishaldixa ni kabimajañgú. Ekí aldunaldi miñguildegéñ na, akldé, akldé maiñ nugaldi Jatetshi jiba axatshanazúnaka naldaldixa. ¹⁶ Ekíki Duwe Jesú zúnekuane shalda mimijí kuíbuldu zhinik agajué zaldi jiaga guaxal nenazúnaka naldaldiamak. Akze, maniñgaba

axautshikueja Jate jiba axajanashaneñka ne, nasuñga axatsháñkalde jana, sekuazhikshasuñ zuñzeka nakldá. ☆

¹⁷ Ne, Jatetshi múldigabaja ekí zuñmeñka: “Mield-eki sekuazhikshindanañga akzexaldiake, Saldiñga netshi Sáñkalda shalda, e atshane shalda za na sekuazhikshakue nakldá.” ☆ ¹⁸ Akze, mielde “janshibé ni atshí” tuakue naldakí. Eñki Jateja naldi “janshibé atshixa tiuwi” guaka. Ne axaldáñgaba “janshibé atshikuge nzhakú” sekuazhikshéñ nuxa tuakue naldazhaldixa nzha.

11

Naldagálde shizhixakue

¹ Guatshak kaigaki nakldegagálde jana miñmeyaldatshak jiaga, abeti naxaldukakue ni mimajañgukú.* ² Naski Nauwijate ají za minaldaldixa mimajañgui minjanamakbe minjani izhokuge. Akze, ezuaja abunzhi numa nexaldixa ashisha guaneki sigí izhguajagáldega gexaldiamak numañ izhgatuñka. Amakbeñga na, maiñ Duwe Jesútshi za izhoshiñga aldéñ nugeñka mimakuldeyaldikuamak numañ mimatundana nzhakzék.† ³ Naldatshak jiaga ekí minjankuge. Jiséki sha atsha izhate guane takbijañ nauwisaxa Eba naldagálde nuxa jian akzukuanamaga, saigaba naldagálde jian miñzukuatshakna, maiñ miñgatsauxa Duwe Jesútshi za minaldaldixa izhgakuxamine ne, aik mimejuldukshaka minjankuge. ☆ ⁴ Jinake ekí minjanakí. Ezuakuejañki Duwe Jesú me ne shalda shi

☆ 10:16 10.15-16 Alm 15.20 ☆ 10:17 10.17 Jer 9.24 * 11:1 11.1
Jinake ekí kakbeyazhá. Naldagálde shizhixakueki Jateja exa zaldakue shi kaxaldiyaldiamak izhgakuxane akuaka ne, Pábulduki ekíga izhgakugazháne akuaka nakna, namaklde kakualdaldiamak. † 11:2 11.2 Jñ 3.29; Aux 19.7; 21.2; 22.17. Jatetshi múldigabaja nasuñ Duwe ipanañkaldekuañ auxa zegatshak Duwe Jesú na numa negakualdixa jana zuñmeñka. ☆ 11:3 11.3 Gn 3.1-13

miñkaldiya guazháñkaldamak agatsaldi shi miñkaldiy-atshak jiaga, egaba kaxaldukshi, kagipana miñguxa. Ekibeñga na, Duwe z~~u~~nekuane kabiñmeyatshak ipana guazháminamak agatsaldi miñgabeyatshak jiaga, egaba kagipana miñguxa. Ekíga na, Duwe mipanatshak Jatetshi Alduna ipanamine ne jiak, mokue ezua alduna ipanakue miñgabeyatshak amak kagipana miñguxa nak. ☆

⁵ Naldatshak ekí naldagálde shi miñkaldixakueki Duweja ají múldigaba guaxal z~~u~~nakaxanekuañ zhakaldak kakzé izhajanatshak jiaga, kauwizhaguáñ nakzé itshanazhúge. ⁶ Akze, naski muldetua naldukaté nokldana shizhiya nakzegazháka nanugák jiaga, Duwe shaldaki namak nakuéñ zhinik, muldetua shi miñkaldikuge. Nas~~u~~ñki mimikenáñ atshatoñkaldauxa namak z~~u~~ñkué mimatuñshi izhoñkalde naldashá.

⁷ Guatshak naski Jateja Asukuák z~~u~~nekuane shalda shi miñkaldiyatogukuéñ, ¿akldé miñzukualdikuamak, aguáñ zhikzukui ji nagajueshká miñshishazhánuge nak shi sha atshanuge minajañgú? ⁸ Akze, shi miñkaldiyatogukuéñ, Duwe ipanane san san ishjuizhaldekakue niñkauwañki ji nagajueshká nakuazakaune. Guatshak ekí nakuazakaune ezuakuejañki miñgaunexaldikuamake axautshikue itusheklduge naxajanka. ⁹ Akze, exa miñk-izhogatogukuéñ, Duwe ipanane Masedonia zaldakue natuál aldagatshak, ji nagajuezhauxa nakualdaguakna ni me jibañ akzukuiñga miñshishakue nagatsaldazhá. ☆ Naski axañga sakígaba jibañ miñzukuas~~u~~ñ nakzekldamakga, kaiga jiaga ekíga ni jañgukú. ¹⁰ Akze, ezua shalda sekuazhikshikugega ni meja nazikugazhaldixa. Aiki eñgui Akeya baxe, Duwe shalda guakuge shaldaki ni ji ipanazhánuge. Ekí miñmeyaldatshak Duwe Jesús-

☆ 11:4 11.4 Ga 1.8-9 ☆ 11:9 11.9 Plp 4.15-18

jañki namaklde za guagamakga ni miñmeñkú. ¹¹ Azhi ʒji nagajueshká miñshishakí naugé miñmeyaldatshake, mimajañguakí naugé ska minajañgú? ¡Akze, naski Jatek akualdi nokuge, mimezhgajañguge nakldá!

¹² Naldatshak ji nagajueshka miñshisha naldakí shi miñkaldikugamakga za shi miñkaldiyal noxaldikue. Ekíki naldagálde shi miñkaldixakueja nauwizhuxa akzekue sekuazhikshindana kakzegatshak jiaga, sekuazhiksha kakzegazháldiamak. ¹³ Ekueki Duwe Jesúja ají múldigaba guaxal kakagazhánekue. Naldatshak jiaga, Duweja kakaxane jana ishkazguanekue miñkizhañkatshakna, naldagálde nuxa jian miñzexaldiamak miñkazguakakue. ¹⁴ Guatshak “ʒjinak ekí ajanashixá?” jañguakue naldakí. Jisé naldi jiaga Jateja guaklde uldeñkajañ muñshí ishkazguane izhañkaxa nak. ¹⁵ Akna, eñki naldakldegamakga jisék axazauñkakueki kauwíjí sáñkalda ishkazguamakga Jatek za axazauñkakue, jian za atshixakue jana ishkazguane miñkizhañkaxakue. Naldatshak jiaga, aldiweki Jateja sakí ajanashane shalda kaxatshakuamak kaxatshaldixa nakldá.

Pábuldu Duwe Jesú shalda sha akuane

¹⁶ Guatshak nas shalda mokue miñmeyaldatshak, nakldegagálde jana ekí miñmeñkuge najañguabináldi. Azhi ekí minajañgualdiák jiaga nagipani, nauwa nuxaki sekuazhikshaldikuamak naldukakuega. ¹⁷ Ekí axaldáñ sekuazhikshiji miñmeyaldatshak, nauwíjí Sáñkalda Duwe Jesúja guagakldegamak agatsaldiñki miñmeyagába, nakldegagálde jana nuxa ekí miñmeyaldikue. ¹⁸ Akze, kagik zalda matshuwi nekueja kauwíjí jiba shalda sekuazhigashixa nake, nas jiaga nauwa sekuazhikshaldikue. ¹⁹ Naldatshak maiñki muldetua mishkué mitshankakue naldatshak jiaga, aklddegagáldekue naldagálde shi miñkaldiyatshak

abeti kaxalduka miñguxa. ²⁰ Akze, ekueki kauwizhashi mimakuane, miñsanekakue. Ekíga na, mimizhakaldak kakzé izhajani na, aguáñ miñgazukui waxa miñkabuka, azhi ji miñkaldé jiaga minasaji juizhi minakuka. Ekí mimakuatshak jiaga, maiñki egabá abeti mizhekue. ²¹ Ne nas z~~u~~nake nakzék naldakí ekí mimakua nakzegazhá guanéñ zhinik jjiwak nakzegakue shi minajañgú?

Akze, kauwizhéñ kakzék naldakí jigaba shalda sekuazhigashaka kakldegake, nas jiaga ekí nakldegagálde janaña nashaldá miñmenaka nzhakldék. ²² Kauwizhéñ Jateja juldiú saná izhgakuxanekue aldé akuagake, nas jiaga ai sanága naugé. Kauwizhéñ Isayélkue aldé akuagake, nas jiaga aiga naugé. Kauwizhéñ nauwibama Abaldahám shtukua aldé akuagake, nas jiaga e shtukuaga naldashakú. ²³ Ekí miñmeyaldatshak, nakldegagálde janaña ekí nekldaka. Kauwizhéñki Duwe Jesúk axazauñkakue aldé akuagake, nas míngaki kauwizhéñ zhakaldak axazauwi izhokuge. Kauwizhéñ mitsá jiba axajanashixá zhakldé jiba axatshanuge. Amak axazauwi na, kauwizhéñ zhakldé kalseldi nabexane. Ekíga na, kauwizhéñ zhakaldak Duwe shalda kuizhushak nagaldabikshiñgaba, mitsá juizha naki nakuaxabaté nakuxa naldashá.✧

²⁴ Nasaná juldiúkue jatshiwa baxe 39 juizha kuizhushak nagaldabikshane.✧ ²⁵ Ekíga na, maikbaxe ezuakueki kaldik nagaldabikshane. Azbaxeki, nakuaxaldiamak jagi nazyapune.✧ Maikbaxe neki níbunik neyatogukuéñ balku tuasánane. Azbaxe neki tuasánatshak, níbuni ne zaldi ishá atiuwiñ, atséñ nonuge. ²⁶ Duwe Jesú shalda guaxaldikuamak san san neyaldatshak, jibañ tuwi naki shuixabaté nagisane. Mitsá juizha nina naki nakabaté

✧ 11:23 11.23 Ajsh 16.23 ✧ 11:24 11.24 Dt 25.3 ✧ 11:25 11.25 Ajsh 14.19; 16.22

2 Kuldintuxa 11:27372 Kuldintuxa 11:33

nagisane. Azhi naki neyatushexabaté nagisane. Azhi nasanákué, axautshi sanákué jiaga naki sha nakuabaté nakuane.[☆] Kuíbulduke naki shuixabaté nagisanamakga káguba isúñ zaldi uxaitatogukuéñ jiaga, naki shuixabaté nagisane. Ekíga na, níbunik uxaitatogukuéñ naki shuixabaté nagisane. Ekíga na, naldagálde nuxa Duwek agapa aldeñka akuakakue jiaga naki nakuaxabaté nakuane. ²⁷ Akze, Duwe shalda jibañ tuwi, matshuwi juizha jiba axatshijiñgaba kaba naldakí izhokuge. Mitsá juizha ni naklduni, maldi nakuí, azhi gakue tuazháldi záaki izhokuge. Atshuake auxaga zhakuá naxaldaldazhé, sui nakzeshi izhokuge.

²⁸ Ekí niuwabake jibañ tuatogukuéñ, niuwi neyauxa aldunaldi jiaga jie nakzeshi Duwe ipanankue san san zhekuekue, “sakí alduká” kejani izhokuge. ²⁹ Ekí kejani na, mieldeki auxaga aldunaldi kama axaldaldakí ne akzeka, e na ekíga nakzeka. Ne, ezuañañki Duwe ipanane ijuldukshatshak, ni nauwa nakldunazháldi, aiki nusá nakzukuxa.

³⁰ Akze, nas sekuazhikshakuega nagatsexaldiake, axaldáñgaba miyaki auxaga kama naxaldaldagálde awatuñshikuge na sekuazhikshaldikue. ³¹ Ekí miñmeyaldatshak Saldiñga netshi Jate, nauwíj Sáñkalda Duwe Jesútshi Ajateñañki namak za miñmeyatokuge akualkuge. Aldéñ za na akldé akzamakga akzukuakue zaldataná. ³² Akna kuíbuldu Damaskuxa sakí nagisane miñmeyaldikue. Atshak baxañ, ezua sáñkalda Aldeteja Damasku agaksanexaldiamak iteneñañki ají kabukue kuíbulduk zhinik akzuxaitaldatshak nakuxaldiamak jeñ akté. ³³ Guane nalgué, ai kuíbulduki jakshizha ibekue nalguák, ezuaeñañki gamañkaldak najuldukshiñgueniki, jakshizha pokueñka

---

☆ 11:26 11.26 Ajsh 9.23; 14.5

ga naxajieñguñguake nakuí guanuge nzha.☆

12

Duweja Pábulduk mu agisekuane

¹ Guatshak nashaldá sekuazhikshakue nagatsegatshak jiaga, axeséga nuxa ekí guakldaka. Naldatshak nauwíjí Sáñkalda Duwe Jesúja aldunaldiñga natuñshane, mu nagisekuane shalda guaxaldikue. ² Akze, nauwíjí Sáñkaldaja jékaldaxa, Jate izhogeñka nauldeyeni* kaigaki 14 kagi na zegatók. Ekí nauldeyatshak, aldunak nuxa azhi abuá nañga nauldene muldetua naksúñ, Nauwíjateja za akué. ³ Akze, jékaldaxa nauldene nakualdatshak jiaga, aldunak, azhi abuá nañga nauldene Jateja za akué ne, naski naksúñ. ⁴ Ekí jékaldaxa nauldeyatshak, káguba duldashaka guashiñki zhakaldak janshagatsaldi azakuagaté nuká guanuge. Azhi guakldaka guashi jiaga, Jateja ni mek akbeyakue najañguazhé. ⁵ Akze, Jateja ekí natuñshane shaldaki sekuazhikshanaka. Naldatshak axaldáñ sekuazhikshagábaki, nasgaba auxaga kama naxaldaldagálde shalda za sekuazhikshaldikue. ⁶ Naldatshak nashaldá sekuazhikshindana nakzeguashíñki amak atshanaka. Ekí namaklde nexaldikuák, nakldegagálde nuxa neklduge naldazháka. Naldatshak káguba nakzá naldazháuxa natuwi guakuak ekí negazhaldikue. Ne saldiñgaja sakí izhogaté natune, sakí guagaté naldukanéñ zhinik za na, me naugé natuakue ni jañgukú.

⁷ Guatshak Jateja guagasá atemajañ mu nagisekuane shalda sekuazhikshazhaldikuamak, aldéñga jiséja ají nashi abuák guiyaba natuñshal gaxaldiamak ibesá guane. Aiki juajué mikldene, niñka niñka mikzukuakuamakbe

---

☆ 11:33 11.32-33 Ajsh 9.23-25 * 12:2 12.2-4 Galdieguke Pábulduja sekuazhikshiji guakuak “ezua sigí Duwe ipanane tuñgeki” guagatshak, eñki aldéñ shaldaga guashiñga.

nakzukualdixa naktene, jibañ nakzukuxa. ⁸ Ekí naktene nakna, maikbaxeña nauwíj Sáníkalda Duwe Jesúk “nazikuxa makualdí” agakuañneklduge. ⁹ Guatshak ekí nuxa nakiyó: “Naski atemajañ éegaba guañ majañgugeki auxabé mizhokshaka. Akze, ma mitsák auxaga kama mixaldaldagálde ne mikldegatogéñ, atshakna akldé giemiki nají kama auxaga migaunexaldikuamak migekuge atualdixa nakldá.” Ekí nakbenéñ zhinik na, nasgabagaki auxaga kama naxaldaldagálde shalda sekuazhikshiji, zeñ itshanaldikue. Ekíki Duweja ají kama auxaga nageshi, muldetua nagaunexaldiamak. ¹⁰ Akna Duwe axazauwatokugéñ mitsakgaba kama nakualdaksá nakzegatshak zeñ itshanaldikue. Ekíga na, kágubakue nalda naguashi, jibañ natuñshi akuatshak zeñ itshanaldikue. Ekíga na, kaxa nagatsegatshak zeñ itshanaldikue. Azhi Duwe shalda sha nakuatshak zeñ itshanaldikue. Jinake naldakí. Mitsake kama auxaga naxaldaldagálde izhogatokugéñ, Duwek zhinik auxabé kama naxaldéga nak.

Pábulduja exa zaldakue kejani izhone

¹¹ Naski sekuazhikshaldatshak, nakldegagálde jana nekuge. Naldatshak maiña ekí akuagakue naxazguamine. Jinake naldakí. Maiñ janshibé miñkatshiji izhokuge sekuanakshakue miñgatsahamak atshazhá guamine nak. Akze, Jate nagaunegakí guashiña, nasgaba ni jiñ zauwazhánaka. Naldatshak jiaga, naldagálde shi miñkaldixakueki Duwe Jesúja ají múldigaba guaxal z~~u~~nakaxanekuañ guashiñki nauwizhakaldak kakzé izhajanatshak jiaga, naski kauwizhaguáñ nakzé naldazhúge. ¹² Naldatshak exaga miñkizhogatogukuéñ, Duwe Jesúja ají múldigaba guaxal nakaxanamak ne mimatuñshanuge. Miya zhinik ekí mimatuñshazhá. Jibañ nagatsegatshak jiaga, egaba abeti izhokuge, ajanashaté

tu guabínamak atshaldatshakna “¡sakí ekí atshixá!” naguanamine nak.✠ ¹³ Exaga na, Duwe ipanane san san ishjuizhaldekakue nugaldi izhokugamakga maiñ na izhonuge ne, ezua agatsaldak za na sha izhonuge. Aiki jibañ miñzukuasúñ nakzeguakna, ji nagajueshká miñshishazhánuge. Ai shaldaki sha miñkatshanuge minajañgualdiake naxabetá miñgualdí.

¹⁴ Akze, naski maikbaxe ne mimatuál neyaldikue janazhiktuaté nzhokú. Amak neyaldatshak kaiga jiaga jibañ miñzukuasúñ nakzeshi na, ji nagajueshka miñshishazhaldikue. Akbiñgaki, ji miñkaldé me nagegakue mimajañguakí, akldé akzeki axaldáñ akegakue mima-jañgugák. Akze, sukua nóñgutsekueja kauwijatekue ji kagajueshka kaxaldaldaldiamak numañ katuakue kagatsaldazhé. Ne jatekueja guana numañ katuakue kagatseka. ¹⁵ Ekí nakna maiñki nají sukuakue jana, aldunaldi auxaga miñguilindexaldiamak, mitsá atshanakldegauxa zeñ nakldeshi miñkatshaldikue za itshananuge. Ekíga na, jika naxaldauxa jiaga maiñ shalda genaka. Ekí naski akldé akldēnga mimezhgajañgugéñ zhinik na, ¿maiñki aguáñ, aguáñ minajañgualdixa shi na?

¹⁶ Akze, miñkizhogatogukuéñ, jibañ miñzukuazhánuge muldetua miñkualdi nokuge. Naldatshak jiaga, ezukuejañki ji miñkaldé minkuxaldikuamak, naldagálde nuxa jian miñzukanuge nakuaka. ¹⁷ ¿Sakí shi ji miñkaldé minzaji minkuxanakú? Azhi ¿miñgakaxanugekuek shi amak mimakushanakú? ¹⁸ Naldiñki Tituki miñkabizhaldiamak agakuañnexaldatshak, ezua Duwe ipanane nañga ishkapakaxanuge naldashá. ¿Azhi Titu shi ji miñkaldé minzaji minkuxa na? Ekueki nas na askimimé alduna jañgui, zhualduxa jian izhoxañkalduka ¿miñsúñ shi na?

✠ 12:12 12.12 Alm 15.17-19

¹⁹ Azhi ¿sha zúnakuaklde nak zhikzukuagakualdiamak nuxa jalde kalta miñkuzgauwatokuge shi minajañgú? ¿Ekí naldazháka! Duwe Jesútshi naugakna, Jate natuaté nogéñ, miñgaunexaldikuamak jalde kalta miñgakuwatogashakú. Akze, mimezhgajañgugéñ zhinik guana saldiñga atshikuge, miñmeñkugéki, aldunaldi akldé akldéñga mimakuiyakshaldikuamak ekí miñmeyatogashakú. ²⁰ Jinake naldakí. Sakígabaki exa neyaldatshake, mimajañguá guazhánugamak izhoxalga te mimatunaka ijankugák. ¿Azhi askuí alduna izhogasúñ miñzexalga zhinik múldigaba zhiksashalga mizhekuega ska mimatualdikú? ¿Azhi jika mimijígaba naldakue jañgualga, azhi zuxaitá itsauldalga minuka ska mimatualdikú? ¿Azhi axautshikue nalda aguaxalga, azhi dulda guaxalga ska mimatualdikú? ¿Azhi maiñ za miñzé itshanalga, ni meja miñsanegasúñ miñzexalga minuka ska mimatualdikú? Ekí atshalga mimatualdikuák guashiñki, miñnunazhámak kaxañ miñkaldegakue nagatsaldaka. ²¹ Akna, exa miñkaldeyaldatshak sha atshalga minoxaldiák, Jate jiwak nakzukushi, nabauñshaminaka. Akze, anuñka minekueki alduna nusagatse za jañgui, mimisewá naldagáldekue na askuildék atshiji, mimijí abuí na atsha guasúñzamak atshiji, sha atshindana miñzekaja miñsanegamak za atshiji naxalga minuka. Ne mokue mimatuál neyaldatshak, ekí sha atsha mashagáñga mimatualdikuák, matshuwi itshanaldikue naldashá.

13

Aldiwe guiyaba keshkaldukshane

¹ Kaiga maikbaxe ne miñkabizhaldikue. Akna, mieldeke ezuañki sha atshane minakbeyaldiake miñjuizhanagába, mieldeke ezua sha atshane agatsé axezhaxaldiamake,

mozhua azhi maigua tunamak nekue juezhaldixa[☆] Jatet-shi múldigabak sezhekldamakbe za sezhgauwakualdixa. ² Axañga muzhbaxe ne miñkabizhatogukueña, “mokie naxaldatshak, sha atshabinuka alde majakíña, azhi mieldeki sha atshaté tualdikuák guiyaba akizhaxaldikue niyó,” mimeshkaldukshanugamakga, kaiga maiñ na isúñ jiaga ekíga mimeshkaldukshaldikue.

³ Maiñki Duwe Jesú naksanegamak guagatokuge mimatuñshakue minakshishamakga guiyaba miñkizhaxaldatshakna, aldéñ naldiña nakuakshixa mitualdixa. Akze, Duwe Jesúki sakígaba mimakuatshak kama axaldaldagálde jana mimakuagába, kama nahamak za miñkatshixa. ⁴ Namak, Duwe Jesúki kama axaldaldagálde jana kágubakueja kaldixa axaldiya akuaxanane. Ekí akuagatshak jiaga, Jatejaña ají kamak izhgaldakshatshakna, izhoshiña izhokshatuka. Ekí Duweki kama axaldaldagálde jana izhonamakbe, aldéñ ipañañkaldekuañki kama zúñkaldaldagálde jana nuxa kaldé. Naldatshak Jateja ají kamak Asukuá izhokshanamak ajíkuañ zúñezhokshixa nakna, ají kamakga miñgauneshi miñkazauwakualdixa nzha.

⁵ Axaldáñgaba Duwe Jesú namak jañgui, alduna ishalga minuká zhikzúziyakue. Amak Duwe alduna mishixa miyatuatshak, aldéñ mimijí aldunaldi izhuka ¿miñsúñ shi na? Azhi ek alduna ishabíne nake, aldéñ mimijí aldunaldi izhogagálde naldaldixa. ⁶ Ekibeña minazúnatuatshak, “Duwek alduna kishixaga, aldéñ ají múldigaba guaxal zúñakaxanamak ne minazúnatualdixaga shakldá” ni mijañgukú.

⁷ Akze, nasúñki maiñ sha atshabináldiamak Nauwijatek mimakshishi ni guañkaldók. Naldatshak, guiyaba miñkizhagakue zúñgatsexaldiák zúnake, nasúñ namak Duwet-

---

☆ 13:1 13.1 Dt 19.15

shi kaldé, aldéñ ají múldigaba guaxal zúnakaxanamak ne atualdixa. Ne amak zúnawatuñka azhi zúnawatuazhé ijanagábaki, egaba jian mizhekualdaldiamak zúnake minjani kizhuka. ⁸ Akze, namakldeja guak guazhámak atshazhánazúnaka, ne namaklde za atshanazúnaka. ⁹ Akna jian mizhoxaldiake, nasúnki kama zúnkaldaldagálde nak guiyaba miñkizhagazháñkalde zúnakuaxaldíak jiaga, zeñ zúnexaldixa. Mimijí aldunaxa kama miñkaldé mizhekue shalda zeñ zúnzeshi na, Jateja aldunaldi miñguildexaldixa mimajañguxabe mimakuiyakshakue na mimakshishañkaldók. ¹⁰ Akna jinak exa neyagáñga kalta miñkuzgauwakí. Exa neyaldatshak sha atsha majamine mimatualdikuák, nauwijí Sáñkaldaja guiyaba miñkizhagakue niuwi nagenamak kaxañ naldi miñkizhagakue nagatsaldazhaldiamak. Akze, Duweki mimakuiyakshi mual akldé akldéñga alduna mishaldiamak na miñsanegakue niuwi nagine. Ne miñgisalshi mual, aldéñ alduna ishabiñsá miñgualdiamak mimakualdikue zúnake niuwi nagegazháne nakldá.

Aldiwe kkbene

¹¹ Gajakuañ, aldiwe miñmeyaldikue naldukaté nogwíñ. Zeñ miñneshi, Jateja izhogakue mimajañguxabe mizhekualdaldieñka miyakldañkaldixa za itshani miñgualdí. Duwe ipanaminekuañ muldetua aldunaldi askimimé miñneshi, señgaba zhe minoxaldí. Ekí mizhekualdaldiakna, Nauwijate muldetua zúnajañguxa, e za señgaba zhe zúnaldokshixaki maiñ nañga izhoxaldixa nakldá.

¹² Maiñ Duwe ipanaminekuañgaba mitsák miyatuatshak, ajañgui mual za mishkazguaxaldí.* ¹³ Saldiñga

---

* ^{13:12} 13.12 Juldiú sanákueki ishkazakuaxaldiamake waxak nauwa alduzguxa.

Duwe ipananeke jai zaldakueja mimajañgui ashekue miñmeyakue ni akuák.

¹⁴ Nauwijí Sáñkalda Duwe Jesú éegaba guañ mimajañgualga shi noshí. Nauwijateja aldénga mitsá mimajañguxa muldetua shi mimatuñshí. Jatetshi Aldunaja aldéñ na muldetua mimeshkaabakui, Duwe ipanaminekuañgaba jiaga muldetua mimeshkaabakui shi mimezhokshí. Ekíga shi naldí.

Jatetshi múldigaba

Kogi: Jatetshi múldigaba New Testament

Copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kogi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Feb 2021 from source files dated 10 Feb 2021

7c5b6db6-c9a4-56c8-a822-4345cd7bafc0